

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Annotation: Kantongerecht Haarlem 2001-07-20

Heerma van Voss, G.J.J.

Citation

Heerma van Voss, G. J. J. (2002). Annotation: Kantongerecht Haarlem 2001-07-20. *Or Informatie*, 9/10, 46-47. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/14813>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/14813>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

GUUS HEERMA VAN VOSS
hoogleraar sociaal recht aan de
Universiteit Leiden

Feiten

Corus Packaging Plus is onderdeel van Corus Staal BV te Velsen-Noord en heeft een eigen ondernemingsraad. In november 2000 besloot het bedrijf dat vanaf 1 januari 2001 alle werknemers op het gehele terrein verplicht werden een helm te dragen. Hoewel wel overleg werd gevoerd, werd de or hierbij niet op instemming gevraagd.

De or achtte dit besluit een regeling met betrekking tot de arbeidsomstandigheden waarmee zijn instemming had moeten worden gevraagd. Hij riep de nietigheid van het besluit in en wendde zich tot de bedrijfscommissie. De bedrijfscommissie oordeelde evenwel dat het besluit niet instemmingsplichtig was. Zij adviseerde de partijen om alsnog gezamenlijk de risico-inventarisatie van het bedrijf te analyseren. In de tussentijd zou de helmplicht gehandhaafd dienen te worden. Hierop wendde de or zich tot de kantonrechter.

Corus stelde dat het besluit om de helm te ver-

Helmplicht en instemmingsrecht

plichten niet viel onder het instemmingsrecht met betrekking tot de arbeidsomstandigheden, omdat deze direct volgt uit de verplichting van de werkgever om een arbobeleid te voeren in de zin van artikel 3 Arbeidsomstandighedenwet 1998. Voor het geval het besluit toch instemmingsplichtig zou zijn, vroeg Corus de rechter om toestemming om het besluit toch te mogen nemen.

Uitspraak

De kantonrechter oordeelde dat de instemming van de or met het besluit wel degelijk vereist was. De instemming met besluiten op het gebied van de arbeidsomstandigheden is alleen dan niet vereist indien de betreffende regeling van de werkgever berust op een wettelijk voorschrift of een aanwijzing van de arbeidsinspectie. Ook zou volgens de rechter voorstelbaar zijn dat in een bepaalde noodsituatie de ondernemer een tijdelijke maatregel neemt en vervolgens achteraf de instemming van de or verzoekt. Daarvan was hier niets gebleken. Uit artikel 3 Arbowet vloeit

juist voort dat de werkgever moet vaststellen welke maatregelen nodig zijn om aan de verplichtingen te voldoen en daarmee moet hij de instemming van de or vragen. De ene wettelijke verplichting sluit de andere niet uit. Het gewraakte besluit, hoe redelijk wellicht ook, is in strijd met die verplichting genomen. De kantonrechter geeft de or wel in overweging dat het wijs voorkomt om terughoudend te zijn met het adviseren 'van haar leden' (bedoeld is waarschijnlijk: van zijn achterban) om de helm maar af te laten.

Ten aanzien van het verzoek van Corus om toestemming om het besluit te nemen, overweegt de kantonrechter dat het tot nu toe gevoerde overleg niet de omvang en diepgang had die verwacht mogen worden bij een verzoek om instemming. Het thans beslist over een verzoek om toestemming te geven zou het instemmingsrecht van de or in wezen weer te niet doen. Dit verzoek wordt derhalve afgewezen (Kantongerecht Haarlem 20 juli 2001, JAR 2002/120).

JURISPI

Commentaar

Deze uitspraak is om twee redenen van belang. In de eerste plaats omdat er veel misverstand bestaat over de vraag of een werkgever bij maatregelen die voortvloeien uit de Arbowet instemming moet vragen aan de or. De rechter neemt hier het juiste standpunt in. Alleen bij maatregelen die precies zijn voorgeschreven op basis van de wet heeft de ondernemer geen beleidsvrijheid en heeft instemming van de or dus ook geen zin. Zodra de ondernemer een keuze kan maken (zoals ten aanzien van het beleid als bedoeld in artikel 3 Arbowet) is de instemming wel vereist. Het tegengaan van gevaar behoeft bijvoorbeeld niet alleen door middel van een helmplicht te worden geregeld. De wet geeft zelfs de voorkeur aan oplossingen bij de oorzaak van het gevaar (minder gevaarlijke omstandigheden) boven individuele aanpassingen per werknemer. De instemmingsprocedure biedt de mogelijkheid dat de or hierover meedenkt en creatieve oplossingen aandraagt. Een aanwijzing hiervoor vormt ook artikel 36 lid 6 WOR dat het beroepsrecht van de or alleen uitsluit als de ondernemer het besluit moet

nemen als gevolg van een eis van de arbeidsinspectie. Dat de rechter liet doorschemeren dat de helmplicht in dit geval misschien heel redelijk is, doet niets af aan het belang van de or bij voorafgaand overleg hierover. Dit biedt bijvoorbeeld ook de mogelijkheid dat het besluit nog wat wordt aangepast om aan redelijke wensen van werknemers tegemoet te komen, bijvoorbeeld dat de helm af mag als die niet echt nodig is.

Het tweede belangrijke punt in deze uitspraak betreft de vraag of het mogelijk is dat de ondernemer die eerst ten onrechte geen instemming heeft gevraagd van de or, gebruik maakt van het feit dat de or zijn in gebreke blijven aan de rechter voorlegt om te proberen meteen als nog toestemming van de rechter te krijgen voor het besluit. Dit laatste is normaal pas mogelijk als eerst de instemming van de or is gevraagd en die vervolgens is geweigerd. De rechter accepteert deze poging van de ondernemer om de weg wat af te snijden niet en volgens mij is ook dat terecht. Het is te simpel om te denken dat het voldoende is dat de rechter toch uiteindelijk moet

beslissen bij blijvend verschil van mening dus dat hij dat ook wel meteen kan doen. Essentieel voor de instemmingsprocedure is dat over het te nemen besluit overleg plaatsvindt tussen ondernemer en or. In open en reëel overleg dient plaats te zijn niet alleen voor het uitwisselen van standpunten van partijen, maar ook voor het over en weer ingaan op elkaars argumenten en zo nodig het toegeven indien de argumenten van de andere partij juist zijn. Vervolgens voorziet de wet bij een blijvend geschil nog in de mogelijkheid van bemiddeling en advies door de bedrijfscommissie voordat de rechter een oordeel geeft. Al deze aspecten van de procedure zouden worden uitgehold als de ondernemer zou kunnen volstaan met het vragen van toestemming van de rechter nadat hij eerst ten onrechte geen instemming aan de or heeft gevraagd en dit alleen omdat de or toch al naar de rechter is gegaan. De weigering van de rechter om hierin mee te gaan, betekent ook een belangrijke stimulans voor ondernemers om de juiste procedures wel in acht te nemen.

IDENTITEIT

